

خلیج فارس در قاب دوربین

فیلم‌های بلندی مانند «موج مرده»، «کشتی اتجلیکا» و «جنگ نفت‌کش‌ها» و چند مستند کوتاه و بلند مانند «سیراف»، مجموعه «کندوکا...» و «ستارگان خلیج فارس» با سرمایه‌های شخصی یا اهتمام محدود تلویزیون‌های استانی تولید می‌شوند که هرچند می‌توانند معرف جغرافیای ارزشمند جنوب یک میهن باستانی باشند، اما کفایت نمی‌کنند زیرا پرسش اینجاست که آیا برای این منطقه مؤثر و پیراوزه، مکانی که علاوه بر تاریخ دیرین خود، در زمان درخشش تمدن اسلامی، نقش فرهنگی و بازرگانی پررنگی هم بر شانه‌هایش سنگینی می‌کند، کارهایی به همین مقدار اندک، در مدت ۴۰ سال، کفایت می‌کند؟ این‌همه بی‌مهری به این آب‌های نلیگون از کجاست؟ برای نمونه در سال گذشته جشنواره‌ای نوپدید تصمیم می‌گیرد که آثاری را با موضوع خلیج همیشه فارس بپذیرد که فقط ۲۵ اثر تولیدی مقبول در سالیان اخیر به دستش می‌رسد و محل برگزاری جشنواره را در جزیره قشم برمی‌گزیند، با این خیال که دولت هم حمایت و عنایتی به آنها بورزد؛ اما دریغ از نیم‌دنگ توجه از سوی کارگزاران ملی و استانی به این رویداد هنری! که البته با لطف ایزدی و درایت گردانندگان جشنواره، کار به شکل نه‌چندان رضایت‌بخشی به سرانجام می‌رسد. یادکرد این خاطره تلخ بیش از همه حاکی از آن است که تدارک چنین اقدامات هنری‌ای که ضرورتی ملی محسوب می‌شود، گویا در نظر مسئولان امر، تعریف جامعی نشده است، چراکه عادت روزانه مسندنشینان فرهنگ، به‌جای کادرسازی هنری و پشتیبانی از فیلم‌سازان علاقمند به کار در این منطقه توریستی، فقط به اموری خرد و مددستی معطوف است که دردرس صرف هزینه بالا نداشته باشد تا ایام مدیریت خود را به نحوی عافیت‌طلبانه با چراغ خاموش سپری کنند.

از ویروس کرونا تا مدیریت جامعه

اما ما آن را در قفسه‌های کتابخانه‌ها حبس کرده‌ایم: «علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد» دریغ سود ندارد چو رفت کار از دست. به روزگار سلامت سلاح جنگ بساز/ وگرنه سیل چو بگرفت سد، نشاید بست». گفته سعدی به این مفهوم نیست که ما باید کرونا و مانند آن را از پیش بشناسیم؛ بلکه بدانیم که در آینده‌ای دور یا نزدیک وقایعی به صورت ناگهانی پیش می‌آید که باید برای آن آماده و ورزیده بود.

۲- محدودیت‌های اعمال‌شده از سوی مسئولان بهداشتی برای جلوگیری از تجمع و رعایت فاصله موجب به‌هم‌ریختن دادوستد و معاشرت و رفت‌وآمد و گردهمایی و عبادت دسته‌جمعی شده است. از قدیم‌الایام هر اتفاقی که در جامعه روی بدهد، آنکه بیشترین سرزنش را تحمل می‌کند، دولت است. اگر مشکلی باشد، آن را به مشیت الهی نسبت می‌دهند. مراکز عبادت و زیارتگاه‌ها در سراسر جهان مکان‌هایی هستند که مؤمنان از گوشه و کنار کشور و جهان برای گردهمایی و عبادت به آنجا می‌روند. مسجد و کلیسا و پرستش‌گاه از بهترین جاها برای عبادت و زیارت، اخذ تصمیمات دسته‌جمعی و هماهنگی اجتماعی است؛ به شـرطی که از آلودگی مصون باشند. این مراکز و امکان آمادگی زیادی برای واگیری دارند. روشن‌ترین دلیل آن اشتراک مکان‌های نشستن و مسیرهای راه‌رفتن است. در کلیساها مردم روی نیمکت می‌نشینند و جابه‌جایی آنها موجب سرایت بیماری است؛ تا چه رسد به عطسه‌زدن و دست‌دادن یا یکدیگر. در مساجد کشورهای اسلامی مردم کش‌های خود را از پا درمی‌آورند و با پای برهنه یا جوراب روی فرش کف مسجد یا زیارتگاه‌ها راه می‌روند. این فرش‌ها به صورت روزانه که هیچ، بلکه ماه‌ها هم شست‌وشو و ضدعفونی نمی‌شوند. مردم در رفتار خود و مراجعه به این مراکز با نهایت ایمان و اخلاص عمل می‌کنند؛ اما ما می‌دانیم که در همه جای دنیا به‌ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته، شستن دست و عادات ضدعفونی مرسوم در مناقق توسعه‌یافته‌تر مرسوم نیست. برگردیم به ایران خودمان. ایران از دیگر کشورها جدا و تافته جدابافته نیست. در همین مبارزه با کرونا پایه‌های کشورهای پیشرفته فعالیت دارد؛ اما کرونا دست دولت را رو کرده و آینده‌نگری را مشکل کرده است. برنامه‌ریزی، توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی متکی به آینده‌نگری است. ما با رویدادهایی مانند کرونا ناگهان درمی‌یابیم که حتی دو قدم فزاتر از پای خود را نمی‌توانیم ببینیم؛ تا چه برسد به برنامه‌ریزی بلندمدت و میان‌مدت.

۴- آنچه برای ایران و دولت آن مهم است، آن است که از رویداد ویروس کرونا برای شناخت مشکلات ساختاری دولت و روش‌های آینده‌نگری و رفع موانع توسعه درس عبرت بگیرد و پایه‌پای پیشرفته‌ترین کشورها به فکر توسعه پایدار باشد.

شرق: با شیوع بیماری کرونا پرونده‌های مهمی همچون محاکم متهمان اعتراضات آبان، انتشار تعداد کشته‌شدگان آبان، حمله موشکی به هواییمایی اوکراینی و حتی تعیین تکلیف برخی از متهمان سیاسی و امنیتی به حاشیه رفته‌اند و کرونا اگر برای برخی از زندانیان آزادی به همراه داشت، برای برخی دیگر فراموشی را به ارمغان آورد.

دادگاه طبری چه شد؟

اگرچه ابتدای سال در برخی پرونده‌ها مانند پرونده طبری نوید تعیین تاریخ دادگاه داده شد اما همچنان خبری از محاکمه متهم صاحب نفوذ قوه قضائیه نیست. اسماعیلی، سخنگوی قوه قضائیه، درباره آخرین وضعیت پرونده طبری گفته است: پرونده به دادگاه رفته و تشریفات در دادگاه برگزار می‌شود و پیش‌بینی ما این است که در اردیبهشت‌ماه اولین جلسه آن برگزار و جلسات بعدی پشت سر هم برگزار شود. بازداشت اکبر طبری از مهم‌ترین اقدامات دستگاه قضا در جهت مبارزه با فساد در قوه قضائیه، به‌زیرا طبری طی ۲۰ سال فعالیت خود در قوه قضائیه، نقش مهمی در دستگاه قضا داشت اما مهم‌تر از بازداشت، محاکمه علنی چنین متهمی است که طی روزهای اخیر انتظار می‌رفت اولین دادگاه رسیدگی به اتهاماتش برگزار شود. طبری، معتمد دو رئیس قوه قضائیه با ۲۰ سال حضور در دستگاه قضا، هفت روز پس از آغاز به کار ابراهیم رئیسی، نخستین مقامی بود که رئیس جدید قوه قضائیه او را برکنار کرد. البته برکناری اکبر طبری، به بحث‌ها و حاشیه‌ها درباره او پایان نداد و علیرضا زاکانی در مناظره‌ای با مصطفی تاج‌زاده فاش کرد که «اکبر طبری» همان فردی است که او را در مصاحبه‌ای «بیچاره‌کننده دو رئیس قوه قضائیه» معرفی کرده و گفته بود « عزل او کافی نیست و باید محاکمه شود». از تیرماه سال گذشته که او در زندان است تاکنون جزئیات کمی از اتهامات و همدستانتش منتشر شده است. هم‌زمان با بازداشت طبری سخنگوی قوه قضائیه، اعمال نفوذ در پرونده‌ها و بعضی روابط ناصواب را از دلایل بازداشت اکبر طبری، معاون اجرایی سابق

سیاست

گزارشی از کارهای برزمین‌مانده قوه قضائیه

از آمار کشته‌شدگان آبان تا دادگاه طبری

محسن علی‌احمدی‌اصل، مدیران

حوزه ریاست قوه قضائیه اعلام کرد، اسماعیلی همچنین افزود: در این پرونده ۱۷ نفر را بازداشت کرده‌ایم. همان‌طور که اشاره کردم، دو نفر هم از قضات فعالیت خود در قوه قضائیه، نقش مهمی در هم قاضی بازنشسته است. رئیسی در سوم مهر در حاشیه هفتمین اجلاسیه خبرگان رهبری در دور پنجم، بدون نام‌بردن از پرونده طبری، گفته بود: در خود قوه قضائیه با مواردی مواجه و متوجه شدیم رشوه‌هایی اخذ شده است که به‌تأیور است؛ از آبارتمان‌های ۶۰۰متری تا ویلاهای چهارهزارمتری در شمال که در نوع خود کم‌نظیر است. البته متهمان بازداشت شده‌اند و اموال نامشروع آنها ضبط شده است. بعد از مدتی مشخص شد آنچه رئیسی اشاره کرده، مربوط به پرونده طبری بوده است. حال با گذشت ۱۰ ماه از بازداشت طبری قرار بود دادگاه او در اوایل اردیبهشت‌ماه برگزار شود که همچنان خبری از محاکمه او منتشر نشده است.

خبری از رأی قریبا عادلخواه نیست

یکم اردیبهشت بود که قاضی ابوالقاسم صلواتی در مورد محاکمه عادلخواه گفت: نامبرده امروز با حضور وکیل تعیینی در شعبه ۱۵ محاکمه و آخرین دفاع از وی اخذ شد. وی اظهار کرد: در مهلت مقرر

«مخالفت با قانون حجاب اجباری و مخالفت با قوانین تبعیض‌آمیز میان زن و مرد»، نیز تیرنه و منع تعقیب صادر شد. وی ادامه داد: شعبه اول بازپرسی دادسرای امنیت شهید مقدس اوین در جلسه رسیدگی به پرونده عادلخواه که بیش از سه ساعت و نیم طول کشید، هم‌زمان با اخذ آخرین دفاع و همچنین دفاعیات کتبی و شفاهی، سه اتهام دیگر برای او اضافه کرد. دهقان اظهار کرد: با توجه به تأیید دادستانی، کیفرخواست با دو اتهام دیگر با عناوین «اجتماع و تبانی به قصد اقدام علیه امنیت کشور» و «تبلیغ علیه نظام» به دادگاه انقلاب می‌رود.

انتشار آمار کشته‌شدگان آبان چه شد؟

در رابطه با آمار کشته‌شدگان حوادث آبان نیز همچنان اطلاعاتی دقیق و رسمی منتشر نشده است این در حالی است که قوه قضائیه با تأکید بر مصوبات شورای امنیت ملی خود را میرا از اعلام آمار می‌داند و دولت و رشت آن رئیس‌جمهور که خود رئیس شورای امنیت ملی است، قوه قضائیه و پزشکی قانونی را مسئول اعلام آمار کشته‌شدگان معرفی کرده است. هرچند زمستان سال گذشته محسنی‌بندیی وعده انتشار آمار دقیق کشته‌شدگان آبان را داده بود، او هم تاکنون سکوت پیشه کرده است.

ابهام در سرنوشت پرونده حمله موشکی به هواییمایی اوکراینی

پرونده حمله موشکی به هواییمایی اوکراین هم همچنان به گرهی بازنشده تبدیل شده است و هرچند متهمان شلیک موشک در بازداشت هستند اما از نوع اتهامات آنان و دلایلی که اثبات کند حمله سهوی یا عمدی بوده، منتشر نشده است. از سویی جبهه سیاه این هواییمای نیز همچنان رمزگشایی نشده است. بر اساس این گزارش، در حال نزدیک شدن به اواسط اردیبهشتی هستیم که قرار بود ماه پرخیز قضائی باشد اما در سکوت خبری در حال سپری‌شدن است و شاید به‌مرور به روزهای مهم قضائی بهار نزدیک شویوم و شاید کرونا همچنان مانعی بر سر انتشار این اطلاعات باشد.

اجرائی حواله شده که با این شیوه تصویب عملا تصمیم‌گیری درباره این نقاط عطف عملا در اختیار بخش کوچکی از دولت قرار خواهد گرفت.

متن لایحه تغییر کرده؟

اما نکته دیگری که توکلی به آن اشاره کرده، تفسیر متن لایحه مشارکت عمومی – خصوصی است. این لایحه اولین‌بار اسفندماه ۹۷ در مجلس اعلام وصول شد. پیش از این در پهن‌ماه لایحه مشارکت عمومی – خصوصی به پیشنهاد سازمان برنامه‌بودجه کشور بعد از تصویب در جلسه هیئت وزیران راهی مجلس شده بود. یک سال بعد در دی‌ماه ۹۸ لایحه در کمیسیون عمران تصویب شد. توکلی‌دراین‌باره اما نوشته که در این بین «گروه کارشناسی اصلی سازمان برنامه‌بودجه که روی این موضوع تسلط کافی داشته و برای مدت قابل‌توجهی در کمیسیون اصلی مجلس به بررسی و تنظیم این لایحه مهم و سرنوشت‌ساز کمک می‌کردند به صورت ناگهانی به جای دیگری منتقل شده و گروه جدیدی جایگزین آنها شدند». بنابراین به ادعای او «با این تغییر و به مشارکت فعال یکی از اعضای کمیسیون عمران، عملا طرحی که نظرات کارشناسی به میزان قابل‌توجهی در آن لحاظ شده بود کنار گذاشته شد و متن جدیدی تنظیم شد که ابهامات زیادی در آن وجود دارد».

حال باید دید سرنوشت لایحه مشارکت عمومی – خصوصی در بین استدلال‌های موافقان و مخالفان چه خواهد شد.

انواع بلایا و دردها در کشور توجه بیشتر به بهره‌گیری از توان این نهاد را می‌طلبدیه است. باید دولت و حاکمیت بپذیرد محلی را به شوراها بسپارد و خود به کار مدیریت ملی برسد. آفت بزرگ و تهدیدکننده شوراها و مدیریت‌های محلی را می‌توان پیشی گرفتن سیاست‌بازی بر سیاست‌ورزی و خط و مشی‌گذاری مسئولانه ارزیابی کرد. جریان‌های سیاسی نمی‌توانند یکی از مهم‌ترین عرصه‌های رقابت سیاسی با انتخابات شوراها را در دایره فعالیت سیاسی خود تعریف نکنند، اما مشکل آنجاست که می‌بینیم هم منتخبین و هم جریان‌های مغلوب در برهه‌های مختلف، با کارشکنی‌های خود نمی‌توانند و نمی‌گذارند روند تأمین‌کننده منافع و مصالح عمومی، در اولویت قرار گیرد. او جریان اصلاحات را هم چنین تعریف کرد: «جریان اصلاحات از آنجا که خود را منادی جمهوری اسلامی نه یک کلمه کم و نه یک کلمه زیاد می‌داند و از سویی پیوند ناگسستنی با مطالبات مشروع ملت، توزیع قدرت، تحکیم جمهوریت و اسلامیت و اصلاح امور معطوف من شخصا شکایتی ندارم، مستعدی است نسبت به اعمال تخفیف مؤثر در احکام صادره در دادگاه تجدیدنظر دستور اقدام مقتضی صادر فرمایید. قبلا از حسن توجه آن مقام محترم سپاسگزارم».

روحانی در نشست با فعالان حوزه اجتماعی:

اعتماد مردم را بالا ببریم

● **ایسنا:** روز گذشته رئیس‌جمهوری در جلسه نشست با روان‌شناسان، جامعه‌شناسان و فعالان حوزه اجتماعی با اشاره به اینکه مسئله تحریم کل جامعه ما را تحت تأثیر قرار داد، گفت: تحریم چیز ساده‌ای نیست. در دو سال اخیر تحریم بسیار شدیدی را تجربه کردیم. اینکه بخواهیم ویروس کرونا را به کشورهای دیگر در کشور خودمان مقایسه کنیم باید بگوییم که کرونا فقط یک موضوع پزشکی و درمانی نبود، بلکه اقتصادی هم بود و سبک زندگی ما را تحت تأثیر قرار داد. حسن روحانی افزود: در لحاظ فرهنگی هم تأثیر داشت. همه آنچه ما تاکنون از نسل دیروز به امروز آموخته بودیم، به عکس شد. این کار سختی است که بگوییم خطر چیست. مخصوصا در حادثه‌ای که کاملا غافلگیر شویوم و ندانیم چه چیزی دارد اتفاق می‌افتد. در زمان جنگ هم مردم ما ۳۱ شهرویر که همه خود را آماده کرده بودند بچه‌های‌شان بروند به مدرسه، با یک بمباران مواجه شدند که بخش مهمی از کشور ما را تحت تأثیر قرار داد. او گفت: غافلگیری، حادثه‌ای است که آدم نمی‌داند و برایش در تاریکی ایجاد می‌شود که نمی‌داند کیست و از کجا آمده است و شرایط را تغییر می‌دهد؛ کرونا چنین چیزی است. یک بیماری که ضعیف‌کش است. کسانی را که قدرت بدنی کمتری دارند، بیشتر تحت تأثیر قرار می‌دهد و همین ابهام موضوع را سخت‌تر می‌کند، حالا وقتی آینده برای ما روشن نباشد و ندانیم چه چیزی در انتظار ماست، آن‌وقت یک چاله هم چاه به نظر می‌آید، چون در تاریکی قرار گرفتیمد و نمی‌دانیم این یک چاه است نه یک چاله. روحانی افزود: وقتی کشوری دست‌تنهاتست و خودش باید در برابر کرونا بایستد و کسی هم نیست که کمکش کند و تحریم است، آن‌وقت همه باید کنار هم قرار بگیریم، قدرت و توانایی مردم را بالا ببریم. اعتماد آنان را بالا ببریم. مردم ما به‌خوبی اعتماد کردند و حرف متخصصان را پذیرفتند، در کنارش علما و استادان ما به کمک آمدند. رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه الان وحشت سابق از کرونا وجود ندارد، افزود: قبلا اگر به کسی می‌گفتی کرونا گرفته‌ای تصور می‌کرد که سه روز دیگر به رحمت خدا می‌رود و تمام است. اصلا آگاهی الان، وجود نداشت. الان ۸۰ درصد ممکن است اگر مبتلا شوند، از آن عبور کنند و اصلا متوجه جهان ادامه یابد.

نامه علی‌مطهری

درباره حکم محمود صادقی

● **خبرآنلاین:** علی‌مطهری در نامه‌ای به رئیس قوه قضائیه از حکم حبس و جریمه برای محمود صادقی نوشت: چندی پیش اخبار مربوط به صدور حکم حبس و جریمه نقدی برای محمود صادقی، نماینده تهران، رسانه‌ای شد که واکنش‌های زیادی را به دنبال داشت. در نامه مطهری آمده است: «درخصوص حکم بدوی محکومیت آقای دکتر محمود صادقی نماینده محترم مجلس، به عرض می‌رساند بخش اعظم محکومیت ایشان طبق رأی دادگاه، تحت عنوان توهمین به رئیس سابق قوه قضائیه (۷ ماه حبس تعزیری) و تحت عنوان تمرد در برابر عوامل امنیت دادستانی تهران در مقام اجرای حکم جلب (۱۴ ماه حبس تعزیری) است. قاعدتا در دستور احکام قضائی باید به ریشه و عوامل جانبی ارتکاب جرم نیز توجه شود. این اتهامات از آنجا نشأت گرفت که آقای صادقی سؤالی را درخصوص وجاهت شرعی و قانونی حساب‌های قوه قضائیه و نیز نحوه هزینه‌کرد آنها مطرح و سخانی بعضا نیتدار ایراد کرد. این امر موجب عکس‌العمل رئیس وقت قوه قضائیه شد و پاسخ تندی داد و شکایت معاون وقت دادستان عمومی و انقلاب تهران نیز به مجلس رسید». در ادامه این نامه آمده است: «در شب ۲۸ صفر، یعنی شب یک روز تعطیل، ماموران دادستانی برای بازداشت آقای صادقی به درب منزل ایشان رفتند و بنانه‌ای آنان همراهی آنان امتناع کرد با این استدلال که ابتدا باید هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مستقر در مجلس نظر بدهد، اگر کار من خارج از حیطه وظایف نمایندگی بود و جرم تشخیص داده شده، آنگاه قوه قضائیه می‌تواند اقدام کند. درواقع صدور و اجرای حکم جلب ایشان یک اشتباه بوده که این امر ظاهرا توسط دادگاه نیز پذیرفته شده است. بنابراین ۱۴ ماه حبس تعزیری تحت عنوان «تمرد در برابر عوامل امنیت دادستانی تهران» به نظر عادلانه به نظر نمی‌رسد. اتفاقا در همان زمانی که مأموران پشت درب منزل آقای صادقی بودند ایشان با من به‌عنوان رئیس‌انبیس مجلس تماس گرفت و مشورت خواست. من گفتم کارشان غیرقانونی است چون هنوز هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان نظر نداده است».

مطهری نوشت: «بعد از این قضیه، رفتار آقای صادقی که خود را مظلوم و مجلس را مورد هتک حرمت می‌دانست به تندی گرایید و در سخنرانی خود در دانشگاه شیراز در پاسخ به سخنان تند رئیس سابق قوه قضائیه تعبیر «مزخرفات» را به کار برد و همین، توهمین تلقی و اکنون موجب هفت ماه حبس تعزیری شده است. علی‌هذا با توجه به سیر و ریشه قضیه و نیز اظهارنظر جناب آقای صادق لاریجانی که گفته‌اند من شخصا شکایتی ندارم، مستعدی است نسبت به اعمال تخفیف مؤثر در احکام صادره در دادگاه تجدیدنظر دستور اقدام مقتضی صادر فرمایید. قبلا از حسن توجه آن مقام محترم سپاسگزارم».